

NOVA DOBA

Liceljska knjižnica

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1 prilike. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Jugoslavija in Avstrija.

V naslednjem prinašamo za naše čitatelje izveček članka iz dunajske »Neue freie Presse«, ki ga priobčuje beograjski korespondent navedenega lista na podlagi razgovora z avstrijskim poslanikom na našem dvoru v Beogradu.

Pred vsem moram poudariti, da sem vedno stremil da bi bili po vojni razdrapanosti odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo normalni in prijateljski. V vojni psihozi najdemo veliko nezaupanja, ki se je kazalo zlasti napram nasprotniku, vendar moram priznati, da tega jaz nisem občutil. Koštati moram, da pri vplivnih osebah in tudi splošno v javnosti ne najdem sovražstva do Avstrije, ki se je vedno držala predpisanih pogojev. Ona ne želi drugega, kakor delati skupno s svojimi sosedi, da se vpostavi zopet gospodarska harmonija. Dve državi, ki sta bili stoletja gospodarsko in kulturno zvezani naj živite tudi v prihodnje v dobrih in zaupnih odnosih. Ako najdemo kljub temu še veliko opornih točk, je temu vzrok vojna, razpad avstrijske monarhije ter razni problemi, ki so bili podani v mirovni pogodbi. Glavno je, da je na obeh straneh dobra volja, ki bo odstranila polagoma vse zapreke. Na vprašanje kako je s trgovskimi odnosi je odgovoril poslanik: Samo pogled v trgovsko politiko kraljevine SHS vas pouči, da je Avstrija najboljši odjemalec in dobavitelj Jugoslavije. Jasno je, da bode dve državi, kateri gospodarstvo eno z drugo spopolnjujeta, ki sta zvezani z naravnimi vodnimi cestami, tudi v prihodnosti navezani ena na drugo. Trgovsko prijateljstvo bode sprijaznilo še bolj oba naroda. Kompenzacijski pogodbi marca in septembra 1919 je sledila trgovska pogodba 1920. Ta provizorična trgovska pogodba je še danes veljavna in bode zboljšana v najkrajšem času. Medtem vidimo zelo razveseljiv napredek v gospodarskem oziru, mislim pri tem na obsejni promet. Obžalovati moramo pač, da je bila izdana vsed kurza dinarja stroga prepoved luksuznega blaga, kar občutijo zlasti dunajske trgovke, ki izvažajo obleko, galanterijsko in usnjato blago. Upajmo pa, da je to samo mimoidoča naredba.

Kar se tiče gospodarskega stališča Jugoslavije, je po mojem mnenju to država ki ima vse predpogoje za zdrav in sijajen razvoj gospodarstva. Jugoslavija je v tej točki skoro neodvisna in prideluje tudi v najslabših letinah toliko, da lahko izvažata. Njeno

kmečko prebivalstvo je marljivo in inteligentno. Seveda se bode združništvo moralo še spopolniti in urediti pouk o narodnem gospodarstvu. Agrarna reforma je spremenila veleposestvo v mala gospodarstva in povzročila zastoj produkcije. Zadnji dve leti nista mogla pokazati vsega bogastva države. Če bode letošnja letina, kakor upamo dobro izpadla se bode država neverjetno gospodarsko in finančno ukrepila. Jugoslavija ima neverjetno veliko podzemeljskih zakladov, ki niso še dvigneni, Krasijo jo veliki gozdi, ki kažejo njeno neizčrpno bogastvo. Jako lepo se razvija industrija, industrijski kraji niso preveč prenapolnjeni, dani so sploh pogoji, da se bode Jugoslavija ravila v bogato, čvetočo državo.

Promet pač še trpi, bodisi s tuzemstvom kakor z inozemstvom. Glavna naloga države je, da poskrbi za dobre zveze z Jadranom. Gospodarske razmere trpijo tudi, ker državni aparat še ne deluje brezhibno, čemur se pa ne smemo čuditi, če pomislimo, da je bil Beograd preje prestolnica štirimilijonske države, a sedaj ednajstmilijonske. To so otroče bolezni, katere bode na administrativnem in političnem polju Jugoslavija kmalu bolela.

Na vsak način se bode Jugoslavija tekom let opomogla in bode izvrševala važno poslaništvo v evropskih državah.

42. glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo

dne 25. marca 1922 v Žalcu.

Vkljub zelo neugodnemu vremenu se je ob določeni uri zbralo lepo število hmeljarjev iz vseh delov obširnega okoliša, katere je predsednik pozdravil in otvoril glavno skupščino.

Iz obširnega poročila o delovanju društva v minulem letu posnemamo sledeče: Društvo je imelo le 193 udov, za 105 manj nego l. 1920. Najzavednejši hmeljarji stanujejo v občinah: Braslovče (45), Žalec (39), Gomilsko in Gotovlje (po 25). Žalibog, da so med hmeljarji ljudje, kateri uživajo ugodnosti, katere je društvo izposlovalo, za društvene namene pa niti vinarja ne darujejo. Občine: Griže, Prekop, Sv. Andraž, Št. Ilj, Vel. Pirešica, Št. Martin v R. d., Št. Janž na V. g., Rečica na P., Šoštanj in Velenje sta brez zastopnika

se še dalje z lepo in ušesa šegetajočo bajko o neizčrpni sili našega naroda. Ušesne knjige, kakor pravilo statistiki, pišejo našemu narodu žalostno bodočnost: številki, ki pomenjata rodovitnost in umrljivost, se usodno bližata, naš naravni prirastek pada naše narodno delo usiha.

Zato je umeven in povsem upravičen klic vseh, ki še kaj čutijo za narod, klic in krik po odpomoči, po prerodu. Hvale vredno in edino uspešno je prizadevanje po naravnem prerodu, saj je vse naše znanje življenje le odsev naše notranjosti. Samo naravni prerod nam prinese tudi zunanjo, telesno in gmotno obnovo!

Kje zastavimo in začnemo svoje delo? Vsekako pri korenini, iz katere poteka dobro in zlo, in ta korenina je družina. Pripominjam, da prešojam te vrste vprašanja z življenjslovnega vidika, upoštevajoč vse življenjske, torej telesne in duševne pojave. S tega vidika je človek ne samo družabno marveč družinsko bitje. Družina je bistveni življenjslovni znak človeštva. Družina je hkrati

Ljudsko vseučilišče v Celju.

Danes predava ob pol 8. uri zvečer g. Rafael Dolinšek „o davkih“.

v Hmeljarskem društvu, občina Vransko pa ima le enega.

Društvo je v minulem upravnem letu, to je od zadnje glavne skupščine do danes, izgubilo vsled smrti dva uda in sicer g. živinozdravnika J. Kodréta iz Žalca in g. Anton Virant-a iz Gomilskega. Ohranimo jima časten spomin in prosim, da se dvignete raz sedežev v znak sožalja (Se zgodi.)

Poročil o vsakokratnem stanju hmeljskih nasadov je društveno vodstvo sestavilo osem ter jih objavilo v »Novi Dobi«, v »Slov. Gospodarju«, v »Trgovskem Listu« in v »Kmetijskem Listu« in jih pošiljalo ministrstvu za poljedelstvo, Pokrajinski upravi, odd. za kmetijstvo v Ljubljani, Zvezi čeških hmeljarjev v Žatecu in Hmelj. društvu v Tršicah na Moravskem. V nemškem jeziku pa smo le-ta poročila pošiljali na »Allg. Brauer- & Hopfenzeitung« Nürnberg, »Saazer Hopfen- & Brauerei-Zeitung« v Žatec, »Prager Presse«, »Braumeister Zeitung« Berlin, »Tages-Zeitung für Brauerei« Berlin, »Gambrianus« Wien, Nemškemu hmeljarskemu društvu v Nürnbergu, Nemški zvezi hmeljarjev v Žatecu in tvrčki »Ad. Löwenberg« v Mainz-u.

V informacijo našim hmeljarjem je društveno vodstvo objavljalo v zgoraj navedenih slov. časopisih 10 poročil o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu.

Množina leta 1921. pridelanega hmelja se cenil na okroglo 4200 met. stotov, torej manj, nego se je pričakovalo. Žalibog, da v tem oziru ne moremo priti do natančnejših in zanesljivih podatkov; morda se bode to potom »Pravilnika o kmetijski statistiki« — razglašen v »U. L.« št. 13 z dne 12. 2. 1922 — doseglo.

Cene lanskemu pridelku so bile zelo nestanovitne. Ko so začeli koncem meseca julija in začetkoma meseca avgusta kupci plačevati hmelj iz leta 1920 po 90 do 100 in 130 K za 1 kg, takrat so že hmeljarji sklepali na izvanredno visoke cene za novi pridelek — kar se je tudi izpolnilo. Kakor že v društvenih poročilih povedano, se je koncem avgusta plačevalo že po 200 K za 1 kg hmelja; cena je potem polagoma naraščala na 250 K za 1 kg in pozneje so domači prekupci (Platzhändler) prodajali naš hmelj celo po 330 K za 1 kg. Jugoslovanski hmeljarji bi z ozirom na padajočo valuto lahko dosegli še višje cene, medtem

naravna, življenjslovna enota človeštva. Povsod in vsikdar, kjer in kadar so imeli rodovi ali narodi naravne, to je naravnim smotrom služeče družine, so uspevali in se čvrsto razvijali; kjer in kadar pa je začelo družinsko življenje propadati, to je oddaljevati se družinskim smotrom, propadali in ginili so najmočnejši rodovi in narodi. Vsa zgodovina izčrpuje to dejstvo nedvoumno.

Naravni namen družini je ohranitev oziroma množitev človeškega rodu in odgoja naraščaja. Telesna in duševna skupnost obeh roditeljev je nujno potrebna za uspevanje otroka do njegove doraslosti. Kakor ne more dojenčku nadomestiti njegove naravne hrane, ki naj jo ima na materinih prsih, nobena druga hrana, tako ne more dati prave vzgoje srca in volje nobeno vzgojevališče. Družina je naravna telesna in duševna odgojevalnica naraščaja, vse drugo je vedno več ali manj posrečen, a nikdar polnovreden namestek. Ako se hočemo preroditi, kar je samo vprašanje našega narodnega obstoja, obnoviti nam je dru-

ko bi bili češki hmeljarji pri rastoči valuti bolje storili, ako bi bili ves svoj pridelek prodali takrat, ko je bila cena najvišja t. j. po 7200 č. K za 50 kg ali približno 288 i. K za 1 kg.

Iz tega je razvidno, da je hmeljska prodaja velika umetnost, katero si hmeljarji nikdar v polni meri prisvojili ne bodo. Hmeljska prodaja je igra v loteriji; vendar velja še vedno staro načelo: »Prvi resni kupec v pravem času — najboljši kupec!«

Naš hmeljski okoliš je torej l. 1921 skupil za prodani hmelj pri povprečni ceni 200 K za 1 kg 84.000.000 K ali 21.000.000 Din. Lepa vsota! Kaj ne? —

Tudi lani so se razpošiljala brzojavna tržna poročila iz Žateca pismenim potom vsem poverjenikom celega okoliša in tudi posameznim, bolj oddaljenim večjim hmeljarjem. Teh poročil je bilo 27, odjemalcev pa 40. Vse to je povzročilo društvenemu tajniku obilo dela in zahtevalo neprenehano navzočnost med glavno sezijo v Žalcu. Od nekaterih odjemalcev je prejel tajnik za ves trud pismeno zahvalo.

Društveno vodstvo je tudi v minulem letu opominjalo hmeljarje potom lepakov na lepo in čisto obiranje, na pravilno sušenje in pravočasno basanje hmelja, jim je preskrbelo 10 vagonov premoga v svrhu sušenja hmelja ter je tudi hmeljarskim obiravcem preskrbelo za 50% znižano vožnjo na prodaji Zagorje, Brežice, Zidan most, Celje, Maribor, Marnberg. Državna železnica se upira podeliti obiravcem iste ugodnosti. Letos hočemo tozadevno prošnjo zopet ponoviti.

Društveno vodstvo je imelo deset posvetovanj, glavna skupščina se je vršila dne 4. aprila m. l.

Razun že navedenih poročil je društveno vodstvo razglasilo po časopisih tudi članek: »Kako bodočnost ima izvoz našega hmelja na Angleško?«

Dne 5. maja m. leta je društveno vodstvo sklicalo veliki shod hmeljarjev in drugih davkoplačevalcev v Savinjski dolini v to svrhu v Žalec, da se ugotavlja, da je sedanji sistem in mera obdačenja osebnih dohodkov in vojnih dobičkov nevzdržljiv, njega izvršitev kruta, v brezštevilnih slučajih krivična i. t. d. Delegacija ministrstva financ za Slovenijo v Ljubljani je vlogo Hmelj. društva rešila dne 31. avgusta m. l. ter izjavila, da resolucije shoda z dne 5. m. l. niso utemeljene.

Po inicijativi g. župana Vabiča sta

žinsko življenje, ki v nas propada in ustvariti pogoje, da bodo mogle hirajoče družine uspevati in nastajati nove čvrste družine.

Kakšni pa so pogoji za povoljno uspevanje družin ali za srečno družinsko življenje, ki je podlaga uspevanju in sreči vsega naroda?

Naravna zahteva, da je družinska vez trajna, dosmrtna. Ta življenjska skupnost odločuje in določuje medsebojno razmerje ustanoviteljev družine, ki je po naravi več ko prijateljsko, nesebično in čezosebno, ker družina je telesno in časovno povečana osebnost. Mnogo žrtev in samozatajevanja tirja naravno družinsko življenje od poedincev družinskih članov, zato pa jih nagrada s trajno notranjo zadovoljnostjo.

Življenjski pogoji srečnemu družinskemu življenju so:

1. Telena usposobljenost za družinsko življenje, telesna zrelost in zdravje, ne samo osebno marveč tudi družinsko. Marsikdo je osebno zdrav, ima pa v sebi krali hudih duševnih, živčnih, krvnih in

Družina — temelj preroda.

V zadnji številki »Preroda« piše lepo dr. Anton Brečelj:

Usodno dobo preživlja naš narod, nikdar še ni bil njegov obstoj v toliki nevarnosti, kakor je v naših dneh. Krute so njegove zunanje nepravilike: dasi neznanen po številu, razkosan je v tri države. Toda to znanje zlo ni najhujše. Iz zgodovine vemo, da zunanje sile niso nikdar strle naroda, ki je znotraj, sam po sebi, krepak. Samo dva stajana zgleđa: Junaški naši bratje Srbi so navzlic petstoletnemu turškemu jarmu ohranili svojo narodnost ter navzlic tolikim sovražnim silam zgradili svojo lastno državo in dosegli združenje na toliko kosov razdeljenih in zatiranih bratov. Ravno te dni vzbujajo občudovanje v svoji mučotrpnosti in vstrajnosti nedosežni Irči, ki so se po sedemstoletnem najhujšem preganjanju osamosvojili v državi in ceto proti državi, ki je vladarica sveta.

Pri nas Slovenceh je položaj hujši, ker naša notranja moč peša. Ne varamo

društveno vodstvo in tukajšnja Hmeljarna napravila dne 30. aprila m. l. na Ministrsko predsedstvo, na ministra gg. dr. Kukovca in l. Pucelj-na dobro utemeljeno vlogo, s katero se je vlada pozvala, naj izposluje našemu hmelju uvozno dovoljenje na Angleško) prizadevanju se od strani angleške vlade ni ustreglo.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je dne 18. 8. m. l. po naročilu Češkoslovaškega generalnega konzulata v Beogradu naprosila društveno vodstvo:

a.) poročilo o napredku hmeljarstva s podatki, ki pospešujejo hmeljarstvo ali temu škodujejo.

b) poročilo o prodaji hmelja z oceno zaloga, odnosno produkcije hmelja, uvoz in izvoz hmelja. Prošnji zbornice se je takoj ustreglo.

Dne 15. 8. m. l. se je zgledil pri društvenem vodstvu g. Franc Trampuž, poljedelski višji nadzornik, prideljen pokrajinski upravi, odd. za kmetištvo v Ljubljani ter napravil pojasnila o površini s hmeljem nasajenega zemljišča in o razvoju kulture hmelja obče v Sav. dol. od začetka do danes, o boleznih in škodljivcih hmeljske rastline, o napravah in instalacijah za sušenje hmelja, o povprečni letni produkciji, o izgledih na letošnji produkt, o uvozu in izvozu hmelja itd. Vse zaželjene podatke mu je podal društveni tajnik.

Dne 19. m. l. smo imeli priliko pozdraviti v Žalcu zastopnike češkoslovaškega hmeljarstva, namreč gg. Jos. Fišer-ja in A. Bauer-ja kot zastopnika nemške, in g. A. Černe-ja, kot zastopnika češke zveze hmeljarjev. Čehi in Nemci se na političnem polju prepirajo, na gospodarskem polju so pa složni. Tako je prav! — Imenovane zastopnike je vodil po vsem okolišju g. predsednik Roblek ter jim dal zaželjena pojasnila. Z vsem, kar so videli in slišali, so bili prav zadovoljni; lepota Savinjske doline jih je pa naravnost očarala in navduševala.

Dne 2. 10. m. l. je v Žalcu priredila SKS veliki tabor, katerega se je med drugimi poslanci udeležil tudi poljedelski ministar g. Pucelj. Ker je bil g. predsednik odseten, se je g. ministru predstavil društveni tajnik in odbornika gg. Andrej Antloja in Fr. Plaskan ter ga prosila državne podpore v svrhu pospeševanja hmeljarstva; g. minister je sprejel deputacijo prav ljubeznivo in obljubil pomoči iz državne blagajne.

(Konec prih.)

Zdravstvena vzgoja mladine.

(Polemično kritičen spis.)

Predaval na Ljudskem vseučilišču v Celju g. dr. Mano Dereani.

(Dalje.)

Prezgodno posedanje, nošenje otroka v naročju, je dviganje telesa z zunanjo oporo, z našo pomočjo, to pa je napačno. Čakati moramo toliko časa, da postanejo kosti, mišice in kite dovolj močne in krepke — da vzdrže brez zunanje opore hrbtenico po koncu. Telo se mora dvigati in dvigniti samo od sebe. Umetno, prisilno dviganje otroka z zunanjo podporo imenujemo **pasivni dvig**

drugih bolezni, ki jih prenese na potomstvo.

2. Naravna usposobljenost, ki je neka duševna resnost in zavest, da izvira iz vsake pravice dolžnosti, pojmovanje odgovornosti za lastna dejanja, obvladovanje nagonov in krepka, v samozatajevanju in odrekanju izveščana volja.

3. Gospodarska pripravljenost vsaj za nujne življenske potrebe in neka gotovost vsaj dostojnega če ne udobnega družinskega življenja. Gmotne stiske uničijo prej ali slej vsako družino tudi duševno.

4. Osebna, srčna naklonjenost, ki je vsikdar pripravljena za vsako osebno žrtev.

Čim popolnejše so uresničeni ti pogoji družinskemu življenju, tem srečnejše uspeva družina. Kjer pa niso izpolnjene te naravne zahteve, tam nastopa zlo v različnih in mnogoterih oblikah in stopnjah. Ne varajmo se, da se smejo te naravne zahteve, ti življenjslovni zakoni zanemarjati, prestopati ali celo teptati brez posledic ali kazni. Narava je sicer

telesa, ki ni pravilen. Nasprotno imenujemo **aktivni dvig telesa**, dvig sam od sebe, brez pomoči, brez podpore in to dviganje je pravilno. Mišičje v tej starosti še ni dovolj krepko in razvito. Če otroka prezgodaj silimo v sedenje in stoje, se hrbtenica pokvari. Že iz te prve dobe izvirajo večinoma vse napačne drže vse napačne oblike hrbtenice.

Starši, posebno mamice so nestrpne, komaj čakajo, da bi se malček že pokoncu držal, sede, stal. V tem oziru vlada nekako tekmovalstvo med materami. Pridružijo se jim z neumestnim navetji še stare mame, razne sosedice in skušajo siloma doseči, da bi se njihov otrok prej držal pokoncu kot sosedov, češ, da je bolj močan, bolj krepak. Ta ponos ni umesten in izvira iz nevednosti in neke bahave nadutosti. Razvada, da se otroka prezgodaj silno k sedenju in pokončni drži, je pri nas zelo razširjena, a je nespametna in kvarna. Matere čisto vsled zaposlenosti posade otroka v kot, v košek, med zvitke, blazine — in ga puste po ure sedeti, da bi jih ne motil pri delu.

Vspešno krepimo mišičevje detetu le s tem, da mu dopuščamo, da se **prosto giblje**, da ga ne povijamo pretesno in ga ne oviramo v držanju rok in brčanju nog. S prostim gibanjem si pospešuje otrok zajedno razvoj koša, globoko dihanje, širjenje pljuč in krepitev udov. Hrbtenica je glavni steber lepe stavbe človeškega telesa, popačič in zvineš telo že v zgodnji mladosti, nastanejo one napake in krivulje, ki jih imenujemo **»kriv hrbet«** ali **»grbo«**. Po zakonih ravnotežja pridružijo se pokvarbam hrbtenice še spačenosti medenice in ostalega okostja. Otroci s temi hibami okostja zaostajajo v splošnem razvoju, postanejo slabiči, pohabljeni. Vsako nasilno vzravnavanje, posedanje, nošenje otroka v naročju moramo opustiti, ker pomeni vse to nenaravno poseganje v naravni razvoj in naravni potek zdrave rasti. Ravni vsklon in dvig telesa se vrši sam od sebe po naravnih, prirojenih zakonih in močeh. Vsak zdrav otrok bode že sam od sebe vstal, sedel, se sklonil, se vspel, kedar mu to razvoj telesa dopusti, tedaj namreč ko zadobi mišičje moč, okostje trdnost in kadar postane to telesno delovanje ugodno, prikladno in potrebno za otroka. Samovoljni dvig in samovoljno premikanje z mesta na mesto olajšamo otroku, ne da bi nam bilo treba naravni razvoj prehitvati s tem, da polagoma otroka v trebušno lega. V spanju leži otrok, kakor opažamo vsak dan, kaj rad na trebuščku, ker je to naravna lega. V tej legi drži otrok začetkoma glavico še na podlagi, s časom pa jo kreče stransko, pozneje glavo že po malem dviga in jo drži dalj časa kvišku, da opazuje stvari krog sebe. Hrbtenica se ob tej trebušni legi boči v nasprotni smeri — nazaj — kar je ugodno. Iz te lege začenja otrok prve poskuse premikanja naprej in sicer po vseh štirih; se proučava kretenje in gibanje, ki so starosti in telesnemu razvoju primerne. Navadi se že v tej prvi dobi življenja na lastno moč in pomoč, kar je tudi v splošno vzgojenem smislu zelo važno. Polagoma zadobe te kretne plazenja smotreno gotovost. Otroku biva in leže dalje in skuša z rokami doseči zgrabit vse, kar opazi krog sebe. To pregibanje

dobrotna, a glede življenjskih zadev neizprosnost in se kruto maščuje na vsakem krivcu, ki lahko miselno ali objestno krši življenske zakone.

Naše družine propadajo in z njimi vse naše življenje. Že med vojno je bilo čuti pri nekih svojih kužni vpliv tujinstva na naše družine. Med vojno in po nji se je zelo razširilo na globlje plasti. Vrh tega nam je toliko tisoč družin osirotelo, siromaštvo se je posplošilo in zajelo tudi izobražene, prosvetonosne kroge. Razbrzdanost pa in užitekželjnost, surovost in izprijenost se je razpasla med mladino ter nam izpodkopa družinske temelje.

Kako vso to povodenj zla zajeziti in odvrniti?

Cerkev je vršila in vrši svojo dolžnost v polni meri kot čuvarica versko-naravnih zakonov, ki so z naravnimi, življenjslovni zakoni popolnoma skladni. Z naravnega, plemenskihigijenskega vidika je obžalovati, da nimajo cerkveni zakoni glede spolnega in družinskega življenja, ki so hkrati najboljša higijenska

in podvzetnost moremo še povspeševati s tem, da stavimo otroku v obližje igrače, po katerih sega. To je dobra predvaja za hojo. V tem naravnem stopnivanem razvoju tiči **smoter, namen, in nagon za vajo, za vežbo**, za poskušnjo, kar je tudi v vzgojnem smislu pomembno. Napačno pa je premikanje otrok sede, tako se premičejo le otroci slabotnih udov. — rahitični otroci. V prehodni dobi, namreč v dobi, ko počne otrok hoditi, započene važni preokret v rasti otroka, namreč uravnava telesa pokoncu, **pokončni sklon**. Dete zdrave rasti, preide samo od sebe, iz lastne moči in naravnega nagona v to dobo razvoja. Nam pri tem ni treba drugega ukrepati, kot čakati. Vsak zdrav otrok bo izhodil sam, brez vaje in pouka. Sam se priučiti dviga od tal, hoji in koraku. Otroška hoja pa je početkoma še okorna, medvedja, podobna tavanju. Prožno, pokončno hojo odraslih mora otrok šele priučiti in čimbolj je njegovo mišičevje, kitovje in okostje okrepjeno, tem lažje obvlada telesne težkoc, posebno če je ude pripravljaj prej s plazenjem po trebuhu.

Po dveh nogah stopajo in hodijo poleg človeka le še ptiči in opice. Te živali, pa čeravno stoje na dveh nogah, ne držijo zgornjega telesa popolnoma ravno po koncu, nego poševno navzgor. Le človek doseže v svoji rasti popolnoma vzravnano hojo in stoje. Primerjaj okostnjak človeka in opice.

Tudi otroku je telo prva leta še matice naprej nagnjeno, sklepi še niso popolnoma vzravnani, so še v kolku in kolenu vklonjeni.

Če postanejo otroci v tej dobi vsled prepitavanja preobilni, preteški, ali če je okostje udov in če so sklepi vsled gotovih bolezni v prvi vrsti vsled angleške sklepnne bolezni: »Rhachitis« se premehkki, prešibki, se razvijo pokvarbe okostja okončin, hrbtenice, medenice, posebno nog.

Z boleznimi otrok se v tej razpravi ne bom bavil, omenim naj le ravno označeno angleško bolezen rhachitis, ker je bila eden glavnih vzrokov slabega razvoja in slabe rasti otroškega telesa. Ta bolezen je zelo razširjena pri kulturnih narodih, posebno v večjih mestih. Bolezen obstoja v tem, da se nabira v kosteh premalo apnenca. Kostni ostanejo dalj časa mehke, na koncih zabrekne in boleče. Bolezen začenja že pri dojenju in zato ima tako škodljive posledice. Vsled mehke postanejo kosti zelo vpo-gljive. Poleg tega nastane v telesu splošna oslabeost, slabokrvnost, ohlapnost mišic in kit, pomanjkljiva energija rasti. Dojenčji, od mater dojeni, tej bolezni ne zapadajo v oni meri kot umetno rejent.

Umetno rejenje imenujemo dojenje z nadomestki materinega mleka. Kravje, kozje mleko, mlečni izdelki, raznovrstne čorbe. Ako otrok nagiba angleški boleznici, moramo biti z vzgojo in nego telesa zelo opreznji. Če se vse prednavedene razvade ponavljajo, če ostanejo kosti predolgo v napačni legi, če se že kite temu stanju prilagode, če se mišičje na eni strani preveč krči in na nasproti vsled prenateranja slabi, postanejo napake trajne in se ne dajo več odstraniti.

Že prej sem omenil pokvarbe hrbtenice, ki jih nazivamo **goba**. Vsled rahitičnega obolenja in vsled nezadostne nega se ta bolezenska nagnenja stabilizirajo, postanejo stalna in dobimo skrivljene

navodila, več zaslonbe v drugih činite-ljih.

Država je mnogo svojih dolžnosti zanemarila, ko omalovažuje družine ter jih prepušča razpadanju. Gmotno in duševno bedo priprostitih in izobraženih družin označuje dejstvo, da morajo celo matere zanemarjati glavno svojo nalogo — nego in odgoj otrok ter se pehati za grizljajem kruha, mladina pa se v nežni, nezreli dobi zastruplja z alkoholom, tobakom, boleznimi in naravno propada.

Sola ima mnogo krivde na teh obupnih razmerah. Njena vzgoja je malone zgolj umska, naravna vzgoja, vzgoja volje pa se ravno v letih, za življenje odločilnih, ne upošteva zadostno.

Vsa naša javnost oziroma njem glasniki, ki so časopisi, imajo istotoliko in še večjo krivdo na naravni izprijenosti, ker trpe, da se mladina izroča najnevarnejšim nagonom pod krinko svobodnosti in umetnosti.

Veliko dela nas čaka na vseh poljih in v vsakem najmanjšem delokrogu! Kje

hrbtenice, ki jih strokovno zovemo: Kifora, Skolioza, Xordoza; to je izbočenost nazaj, v stran, naprej.

Poleg hrbtenice so rahitičnemu pokvarjenju najbolj izpostavljeni še medenica in kosti rok in nog. Ženski otrok, ki je zadobil radi rahitične boleznici pokvarbe medenice, je, ko doraste in postane noseča žena, vsled zvinjene medenice ob porodu v velikih nevarnostih.

Pokvarbe na nogah so sledeče: Ploska noga, X in O kolena. Posledice so, razkoračena hoja in razhoja v stopalu.

(Dalje prih.)

V interesu reda in pravice!

Obilo pozornosti vzbujajo v zadnjem času neprijetna in mučna afera, vsled katere trpi državna avtoriteta in ugled državnih oblasti v izvanredno visoki meri in ki bi se po našem iskrenem mnenju bila morala na vsak način preprečiti.

Prej Schützova tovarna kamenina v Libojah je bila postavljena po prevratu pod sekvester, ker so bile 3 četrtine te tovarne last nemških državljanov, 9. marca 1920 je kupil ing. Josip Pavlin, ki je bil do polovice kompanjon tedanjih lastnikov od države, zastopane po justičnem ministarstvu oziroma oddelku ministarstva trgovine in industrije v Ljubljani (dvor, sv. dr. Marn) one 3 četrtine tovarne, ki je bila last sekvestriranih Nemcev, ker je država ta del likvidirala. Pozneje je kupil zadnji ¼ neposredno od jugoslovanske lastnice, gospe Lobe-Schütz in prodal ¼ tovarne jugoslovanskima državljanoma, direktorju za agrarno reformo, dr. Frideriku Lukanu in finančnemu prokuratorju dr. Hubertu Souvanu, ki sta pridobila to last v zaupanju na javno zemljiško knjigo, v kateri je bil vpisan ing. Pavlin.

Ko so sedaj prej sekvestrirani in likvidirani Nemci tožili državo radi likvidacije pred mednarodnim sodiščem v Ženevi, je ministarstvo pravde kratkoma postavilo podjetje, ki je sedaj izključna last jugoslovanskih državljanov, pod sekvester in je postavilo kot sekvestra tamkaj polkovnika v pok. Kosta Rističa. Lastniki so tožili državo pred okrajno sodnijo v Celju radi motenja posesti. Okrajna sodnja je izrekla, da je država morala posest tožnikov s tem, da je dala jugoslovanske državljanke pod sekvester, namesto da bi nastopila profinjim s tožbo, ako zahteva razveljavljene pogodbe, sklenjene z ing. Pavlinom in je državo obsodila, da mora sekvester ukiniti in posest tovarne vrniti tožiteljem. Vsled rekurza finančne prokuratorje proti tej odločbi je okrajno sodišče odločbo okrajne sodnije v polni meri potrdilo. S tem je postala ta odločba pravomočna. Vsakdo bi bil pričakovati, da bo justično ministarstvo kot najvišja inštanca, ki ima čuvati pravo in skrbeti za točno izvrševanje zakonov, respektiralo sodni izrek in sekvester ukinito. To se pa ni zgodilo. Čez noč je sicer izginil sekvester Kosta Ristič, ki se je zapletel že prvo noč svojega bivanja v Libojah v neprijetno afero, vsled katere se bo moral zagovarjati pred okrajno sodnijo in ki je pretepel nekega hlapca, radi česar je tožen pred okrajno

in kako poprine vsakdo izmed nas to najvažnejše delo, razsodi vsakdo sam! Meni je bil namen samo opozoriti široko javnost na veliki pomen družine pri vsem našem javnem delu, zlasti kar zadeva naravni prerod naroda. Človekoljubi, baveči se z vprašanji, kako izboljšati neznosno naše stanje naj bi presojali razmere z vidika družine, ki je življenjslovna in zato tudi družboslovna edinica. Njen ustroj je razviden, ker je naraven. Narod in država sta po svojem postanku in bistvu razširjena družina. Ali ne bi kazalo mesto nedoločnih in težko določljivih pojmov, kakor so socializem, komunizem in solidarizem, uvesti in izvesti pojem familiazma, ko nam ime samo (familiaren, družinski, domač, kakor doma) znači nekaj vzornega glede razmerja pravic in dolžnosti, avtoritete in prostosti, truda in užitka, dela in plačila?

Vsi pa, ki se zavedamo, da sovražno valovje zagrinja naša narodit, glejmo, da naš čolnič, ki je naša slovenska družina, pogube otmemo!

sodnijo, namesto njega je bil pa imenovan za sekvestra kom. dr. Farčnik in sedaj pozneje penz. major Sablak. Lastniki so bili primorani, predlagati sodno eksekucijo proti državi. Eksekucija je bila izvršena in tožnikom izročena zopet tovarna, za njihovim hrbtom in za hrbtom eksekutorja pa je sekvester zopet prišel in izjavil, da ministrstvo razsodbe ne prizna in tako se je v zadnjih dneh dan za dnevom vršila eksekucija potom sodnega izvršilnega organa z asistenco orožnikov proti od ministrstva pravde postavljenemu sekvestru. Ta nevedna slika se še nadaljuje, ker se sekvester skriva pred eksekutorjem in se pojavlja zopet v tovarni, kakor hitro eksekutor in orožnik izgine. Penzionirani polkovnik Ristič pa je potem, ko je iz Liboj pomoči izginil, imenovan za šefa vseh sekvestrov v Sloveniji.

Registriramo samo deistva, iz katerih si napravi lahko vsak sam sodbo.

Mislimo, da državno misel in respekt ter spoštovanje pred zakoni in vlado ničesar bolj ne omaje, kakor če so stranke prisiljene proti nepostavnim činom tako visoke oblasti, kakor je ministrstvo pravde, ki je samo poklicano zakone čuvati in nadzorovati, da se isti točno izvršujejo, poklicati na pomoč sodišče, eksekutorja in orožnike in če potem ministrstvo niti ukrepov teh organov nerespektira, ampak vztraja napram sodniji na svojem stališču in če se celo zgodi, da od tega ministrstva imenovani sekvester zahteva tudi orožniško asistenco, tako da bi lahko nastala pravcata bitka med od sodišča poklicanimi in od funkcionarjev ministrstva pravde poklicanimi orožniki, če bi druge oblasti ne bile tega preprečile s tem, da sekvestru niso dale orožnike na razpolago, ker do njih nima pravice.

Politične vesti.

Iz ministrskega sveta. 1. tm. je imel min. svet sejo, ki je trajala od 17.15 do 20. Razpravljali so o sprejemu rumunske kraljice, ki bo prišla v Beograd jutri popoldne ob 17. Na peronu jo bodo pričakovali člani vlade in soproge ministrov. Nato so razpravljali o povišanju poslaniških dnevnice. Ker je draginja tako velika, da poslanci ne morejo izhajati, stoji vlada na stališču, da bi se poslaniške dnevnice morale povišati za 50%, in sicer od 1. jan. tl. To vprašanje se je prepustilo finančnemu odboru, da ga reši.

Potem je bila razprava o 3000 konjih, katere imamo dobiti od Madžarske na račun vojne odškodnine. Od tega številca bi se imelo 2000 konj določiti za častnike. Min. svet je prepustil finančno-ekonomskemu komiteju ministrov, da o tem sklepa. Min. svet je potem razpravljala o odškodnini za porušene zgradbe v državi. Vlada stoji na stališču, da se dovolj kredit za porušene šole v Srbiji.

Ustanovitev hrvatske stranke za Burgenland. Dne 26. marca se je vršila v Unterpullendorfu ustanovna skupščina hrvatske stranke v Burgenlandu, ki ji je predsedoval bivši major generalnega štaba Viljem Stipetič. Za predsednika stranke je bil izvoljen sodnik Mihael Madžar, v odbor pa sodnika Karl Kolarič in Kolan Ratasič.

Dvanajstine za maj in junij. Finančni minister Kumandi je predložil skupščini zakonski načrt o dvanajstinah za maj junij.

Italija evakuira Albanijo. Tekom tega tedna bo Italija umaknila vse svoje še v Albaniji se nahajajoče oddelke, posebno v skaderski okolici in sicer v zmislu dogovora zunanega ministra Schanzerja v Parizu. Sicer pa je tudi tiranska vlada obvestila italijansko, da ne potrebuje več italijanskih čet za vzdrževanje reda v Albaniji.

Brezpravnost na Reki. Reške blagajne so popolnoma prazne. Italijanska vlada, italijanski vojni in povojni bogataši ne dajo več denarja, da bi se plačali uradniki; tako špekulirajo na njihovo nezadovoljstvo, da se zvrne vsa krivda na ono prebivalstvo, ki ne mara aneksije po Italiji. Uradniki pa seveda vedo, da so za današnje kaotično stanje odgovorni oni, ki so povzročili puč dne 3. marca. Andrea Osoinak, bivši Tiszin zastopnik in velik nacionalist italijanski, je prepovedal izplačilo plač uradnikom samo zato, da bi uradniki ne mogli dobiti plače in da bi s tem še bolj mogli agitirati

proti Zanelli. Uradniki so sklenili, da bodo začeli stavkati. S tem korakom hoče manjšina in italijanski pooblaščenec, minister Castelli prisiliti prebivalstvo in avtonomaško stranko, da vstopi v vladno koalicijo. V reško podružnico Prve hrv. štedionice so predvčerajšnjem prišli fašisti in od ravnateljevega namestnika Huberja, katerega so svoječasno odvedli kot talca, zahtevali 500 lir. Huber je denar izročil in takoj vložil tožbo. Včeraj sta prišla v banko dva karabinjerja, da izvršita ogled na licu mesta. Ko se je to vršilo, je bil Huber telefonično pozvan, da mora takoj depozirati 50.000 lir, ker se bo sicer postopalo proti banki in ravnatelju. Huber je to takoj javil prisotnima karabinjerjema, ki sta nato aretirala grenadirskega kapetana Ne Nicola, člana vojnega sodišča za d'Annunzijske strahovlade. On vživa zaščita italijanskih oblasti in je očitno, da bo dobil priliko, da pobegne. — Razmere se na ta način čim dalje bolj slabšajo. Fašisti ustavljajo na ulici Jugoslovane in avtonomaše, češ da so ogleduhi. Karabinjerji gledajo to mirno in še podpirajo fašiste. Jugoslovansko prebivalstvo prosi vlado za zaščito svojega življenja in imetja po ameriškem, francoskem ali angleškem konzulatu.

Celjske novice.

Upravno sodišče za Slovenijo. Pod gornjim naslovom razpravlja »Slov. Narod« v sobotnem uvodnem članku o potrebi upravnega sodišča za Slovenijo. Pisec članka dr. Henrik Steška prihaja do zaključka, da je posebno upravno sodišče za Slovenijo potrebno, da pa je kot sedež istega mogoča samo Ljubljana, izreka se proti Celju kot sedežu upravnega sodišča. Pričakujemo, da se bodo s tem vprašanjem pečali še naši strokovnjaki, od naših politikov pa pričakujemo, da oškodujejo Celje vsaj nekoliko za ono izgubo, ki jo utrpel vsled oblastne razdelitve. Reči pa moramo, da je Celje doslej velikodušno popuščalo od svojih interesov v korist celote in v polnem pojmovanju strankarske discipline. Vse pa ima svoje meje in do neskončnosti tudi ne gre. Ako se nam je na ljubo Kranjski že morala potegniti oblastna meja tik pod Celjem, smo upravičeni zahtevati za Celje kompenzacije ter odločno zavračamo zopetne poskuse iz Ljubljane, ki hočejo že vnaprej prepričati svet, da je samo in edino Ljubljana sposobna kot sedež upravnega sodišča.

Naša zahteva, da dobi Celje upravno sodišče je v vsem utemeljena ter ne bomo od nje odjenjali na ljubo nikomur!

Predavanje g. Grigorija Inozemceva o ruski revoluciji, ki se je vršil v nedeljo večer v dvorani hotela »Balkan« v Celju pod okriljem »Sokola« je bilo dobro obiskano. Predavatelj nam je orisal v glavnih potezah nastanek gibanja, ki ga je rodilo vseobče nezadovoljstvo z vojno in pa podpihovanje iz tujine. Poslušalci so gledali, kako se ruši carizem in velika slovanska Rusija in videli so nastati boljševiški režim, ki je povzročil popoln propad. Predavatelj trdi, da je prva in največja krivda propada v tem, da v ruskem narodu ni bilo nacionalne zavesti in smisla za državo. Inteligenca, potrebna sama voditelja, ni imela stika s širokimi sloji ljudstva, narod ni poznal samega sebe. Tako je bilo mogoče, da so se pojavile ob vseobčem nezadovoljstvu osebe, po večini polne egoizma, ki so hotele ustvariti nov red, sistem, s katerim bi se koristile same. Glas poštenjakov ni zalegel in tako je prišla Rusija tja, kjer jo danes vidimo. Predavatelj upa, da se njegova domovina zopet dvigne in se posveti velikemu Slovanstvu.

K notici »Protestni shod trgovcev v Celju« v zadnji številki »Nove Dobe« dne 1. tm. poročamo, da ideja o ustanovitvi gospodarske stranke ni nova — razumljivo tedaj, da je ni sprožil naš tovarniš A. Drogenik na svojo lastno inicijativno — ampak, da se je o ustanovitvi gospodarske stranke razpravljalo na predposvetovanju o prireditvi protestnega zborovanja trgovcev, obrtnikov in industrijev v nedeljo dne 26. marca tl. v Ljubljani. Poročal je o tej zadevi predsednik Zveze trgovskih gremijev in drug za Slovenijo g. Ivan Jelačin in drugi ter se je ta ideja splošno odobraval. Načelstvo gremija trgovcev. — To

izjavo radi priobčujemo, ker služi točnejšemu spoznanju te zadeve.

Zaprte trgovine v Celju. V smislu sklepa gremija trgovcev so bile včeraj v ponedeljek vse trgovine, banke in obrtni lokali v Celju zaprti, kakor se to v vsej doslednosti še ni izvršilo na noben državni ali narodni praznik. Odprte so ostale le gostilne in kavarne.

Velike priprave za svečani koncert i zabavu Pravoslavne Crkvene opštine u Celju. 27. m. m. u 20. sati bila je plenarna sednica odbora za priredjivanje zabave. Ovoj sednici ukazale su čast svojim mnogobrojnim prisustvom i najuglednije gospodje iz Celja. One su umoljene od odbora za saradnju u pripremanama i izvodjenju zabave. Njihov jednodušni i oduševljeni odziv uliv je u srca i dušu njihove jednokrvne braće i sestara beskrajno poštovanje i dao im nadu, da će zaista ovaj svečani koncert i zabava 22. aprila ove godine biti jedno najprijetnije i najlepše provedeno večer od svih do sada.

Njihova urodjena ljubaznost i iskrena gotovost, da uzmu podjednako učešća sa našim gospodjama u svima poslovima, i učinila je, te smo se za trenutak beskrajno iznenadili. Ta ljubaznost i gotovost s jedne i oduševljenje, zahvalnost i iznenadjenje sa druge strane, učinili su, da je ova sednica pretvorena tako zeči u jednu dušu, jedno srce i u jednu želju, da sve ovo bude zaista svečano, lepo i uzvišeno. Stoga nam je sada i razumljivo, što su vrle patronese ovako radosno i uzele na sebe mnoge od najtežnih i najvažnijih poslova. Sada svemu ovome dodajte i jednu od najznačajnijih i najsimpatičnijih radosti, koja nam dolazi iz našega miloga Zagreba u vrlim i glasovitim osobama gospodje Maje de Štroci i Bele Pečića, kao i sodelovanje mariborske vojne muzike sa svojim čuvenim kapelnikom gospodinom Hercogom, pa ćete zaista moći još u napred prestaviti veličanstvenosti značaj ovoga svečanoga koncerta i zabave. Ova idealna manifestacija jedinstva jednokrvne braće Slovenaca, Hrvata i Srba za jedno sveto i Bogu ugodno delo udružena sa ostalim pripremama i radnjama, koje će tako isto imati značaj uzajamne ljubavi i poštovanja prema svima korektnim državljanima naše mile domovine, biće najzad najveća garancija, da će ovaj pripremljeni događaj bude od svih sa radošću i oduševljenjem primljen. Odboru u vrednome predsedniku za priredjivanje mi smo od srca zahvalni.

JDS.

VELIK ZBOR ZAUPNIKOV DEMOKRATSKE STRANKE se vrši v nedeljo 9. aprila 1922 ob 10. uri dop. v velikih dvorani Narodnega doma v Mariboru. Na dnevnem redu je ustanovitev enotne politične organizacije za mariborsko volilno okrožje ter volitev odbora. Na zboru poroča nar. posl. dr. Kukovec.

Tajništvo demokratske stranke v Mariboru. Tajništvo demokratske stranke za Maribor in mariborsko volilno okrožje se nahaja v Mariboru, Barvarska ul. 1, v istih prostorih kakor uredništvo in uprava »Jutras«. Kdor izmed strankinih pristašev ima kakršnekoli zadeve, v kateri želi navsveta ili pomoči, naj se oglasi v tajništvu.

Prosveta.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

V torek 4. aprila ob osmih zvečer se igra tretjič in zadnjič v tej sezoni »On in njegova sestra«.

Turistika in šport.

Vabilo na občni zbor »Savinjske podružnice S. P. D.«, ki se vrši v soboto dne 8. aprila t. l. ob 7. uri zvečer v gostilni g. I. Hodnika v Žalcu s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnikovo o delovanju v minulem letu. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razgovor o zgradbi novih planinskih koč. 5. Slučajnosti. Ker ta občni zbor ne boe sklepčen, se vrši ravno tam po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

KAJ JE ELSAFLUID — TO SE ZNA! LEKARNAR FELLER — STUBICA!

Dnevna kronika.

Okrajni šolski svet gornjegrajski je imel 29. marca svojo sejo v Goenjem gradu. Ko so se razni dopisi vzeli na znanje, se je predlagala učiteljica Amalija Ločičnik za stalno učiteljico v Mozirju ter imenovali šolski ogledi in sicer za Bočno Štiglic Josip, Gorico Flere Franc, Gorni grad dr. Vojteh Hočevar, okrajni sodnik, Ksaverij Novak Josip, Ljubno Kolenc Franc, Luče Jezernik Vinko, Mozirje Goričan Matija, Novo Štifo Savinšek Janez, Rečico Dolinar Ivan, Solčavo Jezernik Janez, Šmartno Levar Franc, Šmihel Lesjak Anton, Lepo njivo Pušenjak Ivan.

Pogreb knezoškofa dr. Napotnika se je vršil v ponedeljek dne 3. aprila v Mariboru. Ob osmih so prenesli telesne ostanke v stolno cerkev; ob desetih je bila pontifikalna služba božja. Po maši je imel govor ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, ki je vodil tudi mrtvaški spreved. Nato se je krsta v svečanem sprevedu prenesla v frančiškansko cerkev, kjer se je položila v grobnico pred glavnim oltarjem.

Rodbinske doklade državnih slug. Glede rodbinskih doklad državnim slugam je posl. Reisner pojasnil finančnemu ministru, da se je pri redakciji zakona o draginjskih dokladah v čl. 28 vled združitve dveh določb v eno samo točko pomotoma napravila velika krivica državnim slugam, ki po besedilu tega člena izgubijo porodične doklade, če plačajo 5 Din davka od svojega imetja. Na današnji seji finančnega odbora je finančni minister dr. Kumandi izjavil, da bo v najkrajšem času predložil ministrskemu svetu in finančnemu odboru izpremembo točke 6. člena 28. Naročil je svojemu referentu, da takoj pripravi tozadevni predlog.

V občinskem svetu ljubijanskem je zapolnel župan dr. Perič, soc. demokrat, oprt na stranko narodnih socialistov in klerikalcev junaški dvoboj z dr. Žerjavom. Boriti se s težko bolanim ministrom dr. Žerjavom je gotovo veliko junaštvo, ki zahteva posebne vrste ljudi. Dr. Žerjav, naš duševni voditelj, čega življenje je posvečeno samo delu, je storil za Ljubljano več, ko vsa koalicija s svojim ogabnim vikanjem, s kojim hoče prikriti svojo nesposobnost.

Promocija. V petek dne 31. marca tl. promoviral je na zagrebškem vseučilišču doktorjem prava vladni koncipist pri okr. glavarstvu v Krškem, g. Josip Tomšič, rodom iz Skopega na Krasu.

Razkralj Karl Habsburg umrl. Iz Funchala javljajo, da je v soboto 1. apr. tam umrl bivši cesar Karl.

Tako je končal zadnji avstro-ogrski cesar. Karl prvotno ni bil določen za prestolonaslednika, bil je to Franc Ferdinand, ki pa je bil umorjen 28. junija 1914 v Sarajevem. Karl je postal avstrijski cesar po smrti starega Franca Jožefa 21. novembra 1916. Konec svetovne vojne je tudi konec Karlovega vladanja, 28. novembra ga je odstavil češki narod, dan kasneje jugoslovanski, zbran po svojih delegatih na zgodovinski seji hrvatskega sabora in Narodnega veča v Zagrebu. — Po prevratu je Karl živel s svojo rodbino v Švici, odkoder je dvakrat poskušil doseči prevrat in se polastiti vlade. Pri obeh prevratnih poskusih je igrala naša država odločujočo vlogo ter je v zvezi s Češko v interesu ohranitve miru dosegla Karlovo odstranitev v mesto Funchal na Madeiri, kjer je sedaj Karl tudi umrl nenadno na vnetju pljuč.

Tri žlice v želodcu. Neka Marija Ludwig je bila nedavno operirana v neki bolnici v Ameriki. Vzeli so ji iz želodca tri žlice. Operacija je bila izvedena v prisotnosti 12 zdravnikov. Gospodična Ludwig ima 25 let. Ona se nikakor ni mogla spomniti, da bi kdaj pogoltnila žlice. Ko je prišla v bolnico, je tožila, da že tri leta čuti bolečine v želodcu. S pomočjo rentgenizacije so potem ugotovili, da se nahajajo v njenem želodcu žlice, nakar je sledila operacija, ki je srečno uspela.

Smrt siameških sester. Znani siameški dvojčki, Roza in Josipina Blažek, ki sta bili že nekaj časa bolni, sta včeraj umrli. Zdravniki so še v zadnjem trenutku hoteli poskusiti z operacijo od svoje sestre ločiti Rozo, ki ima dvanaestletnega sina, toda Roza je to odklonila.

Spomenik Judežu Iškarijotu. V mestu Svijarskem so boljševiki odkrili spomenik iz gipsa Judežu Iškarijotu. Pri slavnosti je dejal govornik, da je bil Judež Iškarijot prvobornik svetovne revolucije proti buržuji Kristu. Soha predstavlja nagega mladeniča, ki z eno roko pretilnebu, z drugo si pa trga vrv z vratu.

Zagonetno obolenje. V hotelu »Zamorec« v Mariboru je prošli četrtek nenadoma obolela gospa Antonija Bajt, soproga ljubljanskega trgovca s cveticami. Poklicani zdravnik je odredil, da se prepelje gospa v bolnico. Istodobno pa je obolel pod istimi znaki tudi gospod Bajt, ki se je bil iz Maribora vrnil v Ljubljano. Zagonetni slučaj doslej še ni pojasnjen.

Samomor misteriozne dame. Na ladji »Avala«, ki vozi med Beogradom in Zemunom, se je nahajala predvčerajšnjem neka dama, ki je s svojim obnašanjem obračala nase pozornost sopotnikov. Ko je »Avala« bila oddaljena približno en kilometer od Zemuna, skočila je dama s palube v Donavo in je izginila v valovih. Nikdo od potnikov ni poznal dame, katere trupla še niso mogli potegniti iz vode.

Dva udarca sta mu vrnila govor. Angleški mornar Mitchell je v vojni, ko je v njegovi neposredni bližini eksplodirala plinska bomba, izgubil vonj in govor. Ker ni bil več sposoben za mornarja, se je podal med boksarje, ker le-ti se razumejo tudi brez govora s kretnjami. Angleški časopisi poročajo, da je Mitchell te dni priredil v Londonu bokarsko borbo, pri kateri je prejel dva strašna udarca v nos in podbradek. Njegov sekundant je hitro priskočil in mu ponudil stekleničico ruma. Komaj se je Mitchell dotaknil čaše z usnicami, je že spregovoril: »Ta rum je pa najmanj 15 let star.« Tako mu je njegov bokarski tekmeč z dvema udarcema povrnil vonj in govor.

Vlak povozil dva moška. Kakor poročajo iz Maribora, je v petek zjutraj na meji pri Št. Ilju osebni vlak povozil dva moška, ki sta šla ob progji. Eden je obležal mrtev, drugi pa je bil smrtonavno poškodovan. Sumi se, da sta bila to dva tihotapca, ki sta ob progji poskušala priti preko meje. Pri mrtvecu so našli papirje, glaseče se na ime Alojzij Danjko.

Krogla v srcu. Neki italijanski vojak je bil ob Soči ranjen v ramo. Tožil je vedno, da ga v prsih silno boli. Zdravnik ni mogel najti kroglice in ker se bolezen ni zboljšala, so poslali vojaka domu. Dolgo časa je mož še živel doma in nato umrl, kakor so rekli, vsled srčne hibe. Ko so truplo preiskali, so našli v desni srčni votlini kroglo, ki jo je mož ves čas nosil v srcu.

Karolyi se preseli v Rumunijo. Iz Bukarešte se javlja, da je grof Karolyi zaprosil rumunsko vlado, da sme bivati v Rumuniji.

Poslovilni koncert kvarteta »Zika«.

Za komorni večer kvarteta »Zika« vlada že razveseljivo zanimanje in občinstvo že pridno sega po vstopnicah, ki so že od petka naprej v predprodaji v tražiki ge. Marije Kovač (Aleksandrova ulica). Vse občinstvo, ki se udeleži koncerta, opozarjamo, da si nabavi vstopnice v predprodaji, da bo, ako bi se izkazala potreba, mogoče v torek ali sredo izdati nadaljne nove vstopnice. Kot razvidno iz lepakov, se vrši koncert v sredo 5. tm. ob 1/2 21. uri; da bo začetek točen, prosimo, da občinstvo pravočasno zavzame prostore.

Beograjski listi so tačas prinesli najlaskavejše ocene o drugem koncertu kvarteta »Zika« (25. 3. 1922). Kritike priznavajo kvartetu vse najodličnejše zmožnosti in lastnosti, ki jih je mogoče zahtevati od komornega kvarteta. — Koncert je bil popolnoma razprodan in navdušenje tako velikansko, da je beograjska akademska omladina Zikovcem, če so se pokazali na ulici, še par dni po koncertu aplavdirala.

Nihče, ki se zanima za resne in velike glasbene dogodke, naj ne zamudi komornega večera v sredo 5. tm. v mali dvorani hotela »Union« v Celju.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Novi dobri šivalni stroji ter pneumaticke za kolesa se dobivajo po konkurenčni ceni pri mehaniku Metod Žižka, 354 Celje, Glavni trg 16. 6-1

Sprejmeta se dva močna

učenca

poštenih starišev s primerno šolsko izobrazbo pri tvrdki ANTON KOLENC in DRUGOVI. Istotam se sprejme tudi priden

hlapec

351 1-1

Železen plug

močan, ca. 200 kg težak, malo rabljen, za globoko oranje se za ceno K 4500 proda pri tvrdki M. Sbil, Mokronog. 352 2-1

Lepa hiša

naprodaj.

356 1

Ostrožno št. 50

Franc Tomažič

335 trgovska agentura 3-2

Ljubljana, Prešernova ulica 48.

prevzame vsakovrstna v trgovsko stroko spadajoča posredovanja in zastopstvo.

Raznovrstne lovke puške, najmodernejše in najfinejše izdeluje slovenska puškarna

Janko Sornik

v Borovljah -- Avstrija.

Uvozno dovoljenje preskrbljuje tvrdka 317 sama. 10-5

Andrej Oset

332 Maribor 10-3

Aleksandrova c. 57 Telefon 88

trgovina z deželnimi pridelki, drvni, premogom ter vinom

se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah.

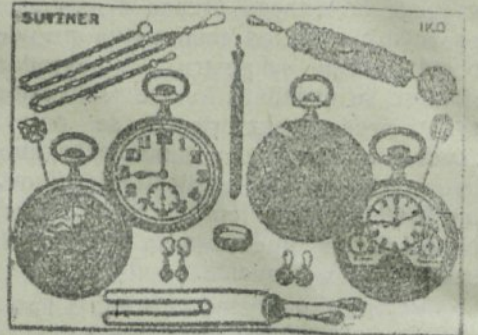
Brzjav: Andrej Oset Maribor.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Našli bodete

za lastno uporabo in darila predmete v zlatu, srebru, nakite, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice, krstne spominske obeske in od raznih potrebščin

228 12-3 kar iščete

pri znani firmi SUTTNER

po najnižjih dnevni cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan. stroje za briti, nažigače i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER Ljubljana št. 983.

VABILO

k XLI. rednemu občnemu zboru

„Savinske posojilnice v Žalcu“

kateri se vrši dne 12. aprila 1922 ob 4. uri pop. v posojilniški pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1921.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, skliče se na 5. uro popoldne istega dne drugi občni zbor z zgorajšnjim dnevnim redom, kateri pa je sklepčen brez ozira na število navzočih.

Načelstvo.

Autotaksa

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril v bližnje in oddaljenije kraje auto vožnjo po konkurenčni ceni. Stojšče se nahaja na Mariborski cesti št. 3. 339

IVAN KOROŠEC, Celje. 3-2

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. v Celju Prešernova ul. 15

„LASTNI DOM“

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% štiri in pol K od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Jadranska banka — Beograd

Dejniška glavica: Din 30,000.000.—

Rezerva: Din 15,000.000.—

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik in Zagreb.

Naslov za brzjavke: **Jadranska.**

Afiliiran zavod.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

26-7

New York City.